

www.e-rara.ch

**Asylum languentium seu carduus sanctus, vulgo benedictus, medicina
patrumfamilias polychresta, versusque pauperum thesaurus ...**

Petri von Hartenfels, Georg Christoph

Ienae, MDCLXIX [1669]

ETH-Bibliothek Zürich

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-28317>

Caput X. Usum carduibenedicti in febris malignis, pestilentibus, & intermittentibus
scrutatur.

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelnformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

CAPUT X.

*Usum Carduibenedicti in febris
malignis, pestilentibus, &
intermittentibus scruta-
tur.*

INter universales morbos, qui totam *ἁλοῦ*
μελίην seu universitatem destruentes vel si-
lentiō subeunt, vel apertō grassantur Marte,
prima sibi reservat subsellia Febris, quæ non
solum vitæ fontem & Officinam cor impe-
tit, sed cum spiritibus & humoribus etiam
solidas partes, immò totum accendit micro-
cosmum, nulli ætati, nulli sexui nec annū
tempori parcens.

Hæc invadente Cor excandescit, & torre-
tur, exhaustō & exsiccatō humidō primige-
niō: etenim major fit jactura nostri à febrili
calore septem diebus: quam à calido natu-
rali septuaginta annis: septem diebus mori-
tur adolescens tabificā febris vi consum-
ptus, qui septuagenarius erat futurus duce
nativō calore, inquit Ludovicus Duretus,
commentariō in Coacas Hippocr.

Adoritur hæc calorem, quem *ὁ θεῖός τις*
ἰ 6. epid. comm. 5. t. 5. ob immediatum cum
animā nexum *ψυχῆς* dignatur titulō: quem-
que Philosophus *libr. de juv. & sen. ψυχῆν*
εἶος

οἶον ἐμπεπυρεῖ μένιν animam quasi ignitam
 vocat, cuius beneficiō homo vivit, & quas-
 vis functiones obit. Hōc salvō prosperē no-
 biscum agitur : sin autem pessundatus lan-
 guescat, aut fomes ipsi subtrahatur, mors in
 insidiis, immō præ foribus est ipsis. Hic ut
 fartus tectus à febribus illum depopulanti-
 bus conservetur, Medicum omni ope niti
 decet : cui scopo præ aliis vegetabilibus, qui-
 bus Medicus instructus esse debet, accom-
 modatus est Carduus benedictus, qui anti-
 pyreticam suam virtutem potenter exserit
 in omnis generis febribus, malignis etiam,
 ut & ipsâ peste : ubi pulveris Carduib. ʒj. in
 propriâ aquâ propinata prophylacticum
 est egregium, quod sudorem copiosè mo-
 vet. Lonicerus *loc. cit.*

Si cum aquâ propriâ bibatur, tribus aut
 quatuor horis ante febrium accessiones, &
 æger deinde sudet, illas persanat. Alex. Pe-
 dem. *lib. 1. p. 78.*

Aquam Carduibenedicti cum sirupō Car-
 duib. in contagiō pestilenti sæpè haurire ju-
 bet D. M. Martin. *tr. de pest.*

Decoctum cum aquâ aut vinō paratum
 iis etiam in curationis actu inservit, quibus
 res domi est angustiior : ut & sirupus, succus,
 aqua destillata, semen &c. quæ omnia pestis
 tempore in cibo etiam & potu sumi possunt,
 ut vult Tabernæmont. *loc. citat.* Cui ama-
 ritu-

ritudo nimia displicet, ex extracto pipulas
formet, aut decoctum sirupò Carduibened.
suavius reddat.

Quod igitur ad pestem, ejusque ortum,
attinet, quando ea in regione aut terræ tra-
ctu primò exoritur, ejus duplex assignatur
causa, scil. *primaria seu metaphysica, & secun-
daria sive naturalis*, huic subordinata: hunc
morbum, ubicunque grassaretur, pro casti-
gandis hominum sceleribus, primitus à DEO
immissum, ipsi agnoverunt ethnici, ideoque
pro exstirpatione ejus, precibus & piamen-
tis æquè, ac medicamentis insistebatur:
quod verò ad causam naturalem spectat, va-
riæ feruntur sententiæ: Nonnulli enim vo-
lunt, pestem tantum à cælo & siderum in-
fluentiis derivari: contrà alii solummodo
ab internâ humorum corporis nostri putre-
dine suscitari statuunt: hujus affectus cau-
sam isti nimis procul, hi verò debitò propius
deducere nituntur. Nos cum Thoma Wil-
lisio *de febr. c. 12.* mediâ incedamus viâ, &
quod ratio suadet, & quod authores quam-
plurimi asserunt, primum & præcipuum hu-
jus veneni seminarium in aëre collocamus,
quippe rationi consonum videtur, ut ab eò-
dem fonte, quo vitæ communis pabulum,
etiam necis haut minus diffusæ initia petan-
tur: eadem nobis respirandi in aëre ac pi-
scibus in aqua degendi, incumbit necessitas:
quare

quare sicut piscium catervatim morientium
lues aquis venenò infectis ascribitur; ita
homines sine causâ manifestâ è clade epi-
demicâ occumbentes, nil præter aëris com-
muniter inspirati labem & occultum *visum*
interimere poterit.

Cumque pestis ab ingenti aëris & humo-
rum putredine oriunda ex opinione Atha-
nassi Kircheri & plurimorum recentiorum
animata esse credatur: ita ut hæc nihil aliud
esse perhibeatur, quam innumerabilium ver-
miculorum atque atomorum ad instar sen-
sibilium effluxus, cujus mediò tanquam per
fomitem luis conceptæ seminaria per aërem
non in dissitissimas solum oras, sed etiam
in prælongos temporum tractus, vestimen-
torum, lintheaminum, iisque consimilium
fibris altius impacta, [ob summè glutino-
sam visciditatem, quâ facilimè rebus ejus-
modi adhærent,] genituram suam propa-
gant: Carduus benedictus autem, ut capite
præcedente demonstratum est, inter alias
quas obtinet virtutes alexipharmacas, si-
mul etiam elminthagogus sit, & ejusmodi
infectis specificè adversetur, quid obstat,
quin Carduus & hic valeat, atque adeò una
ex præcipuis antiloimicis herbis existat?

Et quamvis apud omnes in confesso sit
vix ullum dari certum antidotum, quod per-
niciosæ & internecinæ pesti peculiari dote

& ἀντιπαθεῖα sit oppositum, quod fatetur
 ipse Poetus Hippocrati æqualis, dum in suis
 ad Persarum Regem datis literis *in epist. Hip-*
procr. l. 3. de pres. expuls. audacter affirmat,
 τὰ Φυσικὰ βοηθήματα εἰς λύειν τὴν Πιπθησίαν
 λοιμικῆ πείρας: quod etiam Galenus affir-
 mat, dum *lib. 7. M. M.* conqueritur, & tantum
 non deplorat, vix ullū excogitari posse me-
 dicamentum, quod putredini cor occupantē
 directē opponi queat: attamen Medicum,
 fretum ope illius, qui percutit & sanat, oportet
 hanc ob causam non protinus abjicere
 animum, sed omnia scrutari trium Regno-
 rum medicamenta, donec per DEI gratiam
 voti sui compos fiat.

Quicumque igitur à peste præservari cu-
 pit, ante omnia supremo DEO, cui substra-
 ta sunt omnia, sese committat, & ita vivat,
 quemadmodum mori velit: Sic mortem
 non timebit: timor enim, qui multorum
 morborum causa est, in eò non operabitur,
 nec corpus ejus disponet, ut pestem facile
 suscipiat: sed in bona confidentiâ vivat, à
 quâ omnes vires ita roborantur, & spiritus
 excitantur, ut quibusvis causis externis faci-
 lius resistant. Secundò diligenter omnia
 observet, quæ habentur in 6. rebus non na-
 turalibus: & postmodum corpus ab omnī
 humorum corruptelâ immune reddat: tan-
 dem suò tempore medicamentis utatur, quæ

occultâ vel manifestâ proprietate venenositati pestis repugnent. Talia autem alexipharmaca parum vel nihil iuvaminis afferent iis, qui malô diætæ regimine utuntur, pravisque abundant humoribus : nam vel eorum vis ab iis suffocatur & extinguitur, vel propter obstructions antidotus integris viribus eô pervenire non potest, ubi operari debet.

In vegetabilium, appropriatâ contra pestem virtute pollentium classe, potissimum, septem à melioris notæ Medicis probantur, scilicet : *Hypericon, Vincetoxicum, belenium, dictamnus, aristolochia, laureola, & raphanus flvestris* : quæ omnes herbæ ex insitâ quâdam & specificâ qualitate potentissimè venenum arcent & repellunt. Athanas Kircher. *Scrutin. pestis sect. 3. cap. 5.*

Nos ex hoc impari septenario numero octonarium perfectiorem dabimus, additô Carduô sanctô, qui si præcedentes herbas facultate suâ antideleteriâ non anteit, tamen ad eas quam proximè accedit, mirumque est vel sexcentorum Authorum suffragiô, quorum præcipuos heic adducemus, contra venena, immò ipsam pestem antidotum : quapropter non incommode Tragus *loc. citat.* scribit : *Cardobenedict ist ein Ausbund wider die Pestilenz* : quod confirmat Christ. Wirkung im Arzneyb. *part.*

part. 6. cap. 15. ubi Carduumb. inter præfer-
vantia à peste primò ponit subselliò.

Arnoldus de villâ nova *lib. de simpl.* inter
medicamenta, quæ pestifero veneno succur-
runt, idque ex corpore eliminant, eique in
qualitate contraria sunt, & membra princi-
palia confortant, primò locò Carduumbene-
dictum locat.

Fernelius in peste febribusque malignis
præ cæteris multum laudis & virtutis attri-
buit Carduobenedicto.

J. Palmar. *de febr. pestil. c. 18.* ita de Car-
duobenedictò scribit: Longò usu comperi-
eum, qui constitutione pestilenti aliquot fo-
lia Carduib. cruda mane comederit, vel so-
la, vel cum sale, modicò acetò, & oleò aceta-
rii specie, vel in jure cocta, vel succi folio-
rum viridum ʒj. cum pari vini albi mensu-
rà hauserit, tutum eò die fore ab aëris male-
ficiò. Idem præstat foliorum pulvis pon-
dere ʒj. sumptus. Quin etiam Rustici, qui
jam pestis contagia senserint, si eò variis
modis apparatus abunde utantur, & primis
diebus sudorem cieant, tam atrocis morbi
periculum declinabunt. Semen in pulverem
reductum, vel solum, vel cum foliis siccis su-
mitur pondere ʒj. idque vel cum vinò albò
dilutò, vel cum aquâ ex eòdem Carduò eli-
cita: sudorem movet, si se in lectò æger ali-
quandiu contineat, velut & sal ex totâ plan-

tâ confectus, qui etiam adversus pestilentes morbos efficacissimus habetur. Aquâ ex eô stillatitiâ vinum diluere in omni febre malignâ remedium haut contemnendum, est, modo è Carduob. jam maturô prolecta sit vitreô vase. Semen omnibus antidotis & alexipharmacis utiliter commiscetur. Hæc Palmarius.

D. Sennertus de Rep. Med. meritissimus inter ἀλεξιφάρμακα morbis malignis, venenatis & occultis opposita, Carduum sanctum ponit *lib. pr. 6. part. 1. c. 9.* & huic adstipulatur universus Medicorum chorus, quorum plurimos citat Untzerus *antidotar. pestil. p. 1847.* Henricus Dobbin *de peste*: Pulvis foliorum Carduib. adversus pestem utiliter bibitur ex propriâ aq. stillatit. Lonicerus *part. 2. herbar. cap. 24.* Pulveris Carduib. 3j. sumpta cum convenienti liquore, expellit omne venenum pestis. H. Augenius *lib. 3. de peste cap. 10.* Carduus tollit obstructions internorum viscerum, adversus pestilentes aliosque venenatos & putres affectus, imprimis efficax, quod iisdem verbis confirmat Fernelius *meth. med. l. 5. c. 21.* Matthiœus *comment. in lib. 3. Dioscorid. c. 9.* Carduus bened. magni nominis, magnæque existimationis planta est, non modo apud Italos, sed etiam exteris nationes, præsertim contra pestem.

Valescus de Taranta *in Philon. suô Carduib.*

duib. semen pondere 3ß. omni die fumere,
ex sirup. acetos. vel de ribes, utilissimum est
in peste. Tragus *l. 2. histor. plantar.* Foliorum
pulvis, mensurâ corticis nucis juglandis, cum
vinô potus, adversus pestem, ne noceat, præ-
sentissimum est remedium. Idem præstant
folia in vinô decocta & pota.

Crato *in tractat. de peste.* Inter herbas ad-
versus pestem commendatur & Carduus be-
nedictus. Maximè præstat adversus pesti-
lentiâ. J. Schenckius *lib. 7. obs. Med. de alexi-
pharmac.* Gualterus Bruel *in praxi.* Succus
Carduib. utilissimè sumitur ab infectis. Fu-
manellus *lib. de peste cap. 5.* Carduumb. quî
cum cibo & potu assumerit, negant conta-
gia quæque experiri. Joh. Dan. Mylius *lib. 6.
basil. Chim. cap. 14.* Carduus b. sudorem mo-
vet, venenis resistit, & pestilentibus morbis
confert.

Heurnius *lib. de peste & in praxi suâ:* Car-
duus benedictus pestiferis febribus dicatus
est. Carduob. divinâ & cœlesti dote & pecu-
liari antipathiâ concessum est veneaum &
pestem amoliri. Joh. Juvenis *de med. be-
zoard.* Andernacus. Herba ipsa tam recens,
quam sicca, adversus pestem singulare præ-
sidium est. Ruellius *lib. 3. histor. stirp. cap. 55.*
& Fuchsius *de stirp. cap. 42.* negant pestis ex-
periri contagia, qui cum vino Carduumb.
præsumperit. Marsilius *in epid. cap. 10.* Se-

mine Carduib. utuntur contra pestem experimentatores cum vino. Carduus benedictus singulari facultate contra pestilentes aliosque putres affectus valet. Jacob. Silvius *lib. de med. simpl. natur. p. m. 461.*

Carduus sanctus est præsentaneum remedium adversus pestem. J. C. Baricellus *hortul. genial. p. 216.*

Atractylidis hirsutioris seu Carduibenedicti folia, semen, comæ, in cibo & potu sumptæ, corpora à pestiferâ lue vindicant: etiam correptis magno sunt remediô. H. Montuus *halos. febr. l. 7. c. 4.* Carduus bened. insignis est in malignarum & pestilentium febrium curatione. Jeremias Wolderus *in tractatu de simpl. comp.*

Tabernæmontanus *lib. 2. sect. 10. cap. 5.* Pulverisati Carduib. ʒj. præservat à peste, expellendo ejus venenum per sudorem. Idem præstat & succus ejus bibitus. Lazarus Riverius *prax. med. l. 17. c. 1.* Carduus benedictus proprietate specificâ venenatam qualitatem oppugnat.

Castor Durandes *in hort. sanitat.* pulveris Carduib. ʒj. cum vinô pota efficacissimum est remedium contra pestilens contagium, si horis 24. ante accessum sumatur. Idem præstat vinum Carduibenedictinum.

Caspar. Schvengfeldius *lib. 1. Catal. contra pestem,* omnisque generis lethalia venena,

na, mirificè pollet interius sumptus Carduus benedictus. Semen ejus utiliter emulsio- nibus in febribus malignis additur.

Alphonfus Morefcot. *de simpl. med.* Pulvis Carduib. datur felici successu contra pestem, quantum de ipso cortice nucis juglandis mensuratur, 24. hor. à correptione, provocatò sudore.

Renodæus *lib. 1. Disp. f. 4. c. 63.* Carduus b. sudorem movet, venenis resistit, ac pestiferis morbis confert. Conf. J. Baptist. Gemmam *de carbunc. pest. p. 254.* David Herlicius *in suo regimine.* Pulvis Carduib. cum aq. convenienti sumptus, omne pellit venenum pestis, si inde sudor sequatur.

Pestilentiam curat Carduus b., si subito aliquantulum ejus succi vel pulveris bibatur. Alex. Ded. *l. 1. p. 78.* D. Nic. Agerius *pharm. ref. part. 1.* præstantissimum ex Carduob. parari levamen peste correptis, in præservationis & curationis actu docet. Addit, Carduumb. sine intermissione pestis tempore cibo & potui admisceri debere.

Obesis & pituitosis Magnificus, olim de patria nostrâ meritissimus D. D. Reheseldius, Consul & Physicus hujus urbis quondâ celeberrimus, inter alia Carduumb. pestis tempore magnoperè commendat. V. ipsius *Medicinalischen Pestanschlag Aô 1626.* publicat.

R. Mundererus *medic. militar. p. 151.* Carduumbenedictum cum fol. rutæ, rad. petasitid. angelic. Zedoar. pimpinell. decoquit cum f. q. vini & aceti, in quo decoctio theriacam vel mithridatium dissolvit, idque peste correptis tepidum exhibet.

Folia Carduibenedicti inter alexicaca magnam de se præbent expectationem. Vid. Nobiliss. & Magnif. Rosincii *meth. special. l. 9. f. 1. c. 4.*

Remaclus Limburgensis in histor. aquar. Carduibened. aquam singulare antidotum contra pestem esse statuit. Aq. stillatit. Carduib. contra pestem sumitur. Castor Durandes. Tabernamonta. *sect. 10. l. 2. c. 5.* ▽ Carduib. utilis est in omnibus febribus pestilentibus. J. D. Mylius *cap. 14. l. 6. Basil. Chim.* Aq. vel decoctum hujus herbæ venena omnia pellit, cujus rei exemplum H. Tragus adducit. Fuisse enim puellam quandam, quæ inscia cum pomò dono datò venenum ederit, moxque corpus ejus inflatum, nec ullis antidotis tumorem sedari potuisse, tandem verò aquâ stillatit. hujus herbæ datâ, tumorem subsedisse, atque sic à veneni malo & periculo liberatam fuisse. Idem ex alio refert, puero in campo dormienti, serpentem per os hians irrepsisse, ac herbæ hujus aquâ exhibitâ per inferiora mox serpentem secessis-

se, nec quidquam periculi puero inde obtigisse.

Crato laudatissimus trium Imperatorum Medicus in peste & petechiis ex semine Carduiben. emulsionem expulsivam præscribit, quam Vid. supr. *cap. 6.* præprimis autem extractum ejus commendat.

Pulvis Carduib. ad ʒj. cum vino sumptus peste infectis convenit. Greg. Horst. *de plant. Aug. l. 1. f. 6. c. 12.* qui pulvis in tractat. de peste A^o 1624. ex mandato Reverendissimi & Serenissimi Electoris, Dn. Johani Schvveickardi, &c. edito, maximè commendatur. V. D. Mich. Schon. *tractat. de morb. epidem.* Vel detur pulveris sem. Carduib. ʒij. cum aq. Carduib. ʒiij. Sumat tepidè æger, & sudet. Garner. *epit. de peste.*

Theriaca Germanorum J. T. Tabernæmontani & Matthioli, cujus vires theriacæ Andromachi non inferiores sibi in peste, compertas esse testantur, ingreditur Carduus. ad Miiij. ut & Orvietanum, cujus supra mentionem fecimus. Hujusmodi est Theriaca Germanorum Monavii apud Die-
morboc. l. 3. c. 5.

Pulvis Tabernæmontani contra pestem talis est: ℞. pulv. fol. Carduib. ʒj. margarit. ppt. ʒj. smaragd. ppt. ʒß. cui pulveri nonnulli unicornu verum admiscunt, & cum sirupo acetositatis citri propinant.

L 5

Pulve

Pulverem contra pestem D. Nic. Ager. *pharm. reform. part. 3. fol. 71.* describit Carduob. insignem.

Pulvis Felicis Plateri, quô in peste Anno 1593. grassante feliciter usus est, hujusmodi fuit:

R. bol. armen. ver. ppt. ʒʒ. Coralliij ʒij. succin. ʒiʒ. rasur. ebor. & C. C. ana ʒʒ. rad. tormentillæ, ʒiʒ. dictamn. Carlin. pimpinell. angelic. Imperator. myrrhidis ana ʒj. aristoloch. rotund. zedoar. cort. limon. caryophyllor. ana ʒʒ. cinamom. ʒij. sem. acetosæ ʒiʒ. Carduib. angelic. ocym. Coriandr. ana ʒʒ. sem. citr. medull. ʒj. croci, ʒʒ. rosar. rubr. fol. verben. rut. scord. Carduib. ana ʒʒ. galeg. ʒj. spec. diamargar. frig. ʒj. f. Pulvis, cujus ʒj. cum sacchari ʒj. in formam pulveris vel tabularum, saccharo in aq. acetos. angelic. rosar. vel Carduib. dissoluto: vel electuarii, redigi potest.

Pulvis cum moscho ejusdem talis est:
R. rad. angelic. myrrhid. imperator. ana ʒij. tormentill. pimpinell. dictamn. scorzoner. vincetoxic. cruciat. morsus Diabol. enul. zedoariæ, galang. ana ʒj. aristoloch. gentian. aronis vel serpentariæ ana ʒʒ. santal. omniū, ana ʒj. cinamom. ʒij. lign. aloës ʒʒ. herb. Carduib. scord. meliss. salv. ana ʒj. rutæ ʒʒ. herb. scabiosæ, verben. acetos. lysimach. flor. cor-

cordial. ana ʒj. sem. acetos. Coriandr. fcenicul. Carduib. ana ʒiʒ. citr. ocym. ana ʒʒ. baccar. laur. juniper. ana ʒij. nuc. moschat. maceris, ana ʒʒ. succin. ʒiij. rasur. ebor. C. C. ana ʒj. unicorn. ʒj. lap. pretiosor. ʒj. bezoart. margarit. ana ʒj. bol. ppt. ʒʒ. Corallior. ʒʒ. moschi, ambræ ana ʒʒ. camphoræ ʒj. f. Pulvis.

Pulvis amarus ejusdem: R̄. radic. tormentill. dictamni, gentian. fol. Carduib. ana ʒʒ. bol. ppt. Corall. r. ppt. ana ʒj. D. cum aq. acetosæ.

Pro præservatione contra pestem Senertus laudat sequentem pulverem:

R̄. rad. tormentill. ʒj. Zedoar.

herb. scord. Carduibenedict. acetosæ ana ʒʒ.

sem. citr. acetosæ, ana ʒj. C. C. ust. ppt. ʒʒ.

terr. sigillat. Siles. ocul. ʒ ppt. bol. armen. ver.

off. de cord. Cerv. ana ʒj. M. f. Pulv.

In peste Grülingius exhibet pulverem sequentem:

R̄. C. C. ust. ppt. ʒis Carduib. ana ʒʒ.

lapid. bezoar Oriental. g. vij. M. f. Pulvis in aquâ Carduib. propinandus.

Pulvis alius Philippo Ingrassiæ in peste Panormitanâ Annô 1565. grassante commendatissimus:

R̄.

R. rad. tormentill. dictamn. Cretic. alb. gentian. fantal. citrin. pimpinell. Zedoar. rad. Carlin. gran. juniper. sem. citr. fanicul. anif. apii, petrosel. cinamom. opt. herb. scord. Carduibened. calam. aromatic. ana part. æqual. f. Pulvis, cujus ʒj. cum ʒj. conserv. carnis citr. datur infirmo.

Pulvis Joëlis in præservatione & curatione pestis talis est. **R.** scord. Carduibenedict. summitat. C.C. debitò tempore collecti & succò scord. ppt. ana ʒij. rad. petasitid. sem. citr. excorticat. veronic. ana ʒj. Corall. r. ppt. ʒʒ. f. Pulvis: adduntur flores **A**ris interdum & cum aceto rut. & aq. Carduib. f. haustus. *V. Dunc. Liddel. lib. 3. de febr.*

Ejusmodi sunt species contra pestem. Carduob. conspicuæ Thom. Jordani, *pest. phenomen. tract. 3.* Pulveres item antipesteri M. Untzeri *antidotar. pestil. l. 2.* ut & Pulvis alexipharmacus J. Mesuæ *l. 3. de antidot.* **R.** bol. armen. acetò ppt. sem. rut. doronic. Carduibened. carab. xyloalcës, seric. crud. rad. tormentill. dictamn. tunic. scabios. croci, ambr. mosch. spec. diamarg. frig. ana f. Pulvis, vel cum sirupò de ribes Opiata. Magis arridet pulvis alexipharmacus Rolfincianus, *meth. spec. l. xi. c. 1.* semine Carduib. eminens: ut & Gr. Horstii pulvis bezoarticus sequens:

R.

℞. pulv. rad. dictamn. pimpinell. angelic.
 tormentill. ana ℥j. zedoar. cortic. citr. C.C.
 ust. ppt. ana ℥vj. sem. rut. Carduib. ana ℥ij.
 myrrhæ ℥℔. terr. sigillat. ℥j. Ois absinth. ℥iij.
 M.f. Pulvis, cujus dosis ℥ij. ad ℥iiij. l. 7. de
 morb. malign. observ. 19. Talis est pulvis Jobi
 Fincelii. *tractatu de peste.*

Pulvis vitæ apud Bavaros Annò 1606. in
 peste usualis talis fuit: ℞. rad. dictamn. alb.
 tormentill. valerian. ver. angelic. serpentar.
 aristoloch. utriusque, vincetoxic. pimpinell.
 hirc. gentian. cruciat. zedoar. ana ℥ij. been
 rubr. ℥i℔. herb. scord. rut. dictamn. Cretic.
 carduib. salviæ utriusque, absinth. artemis.
 vel fl. tanacet. ana ℥ij. nuc. moschat. cina-
 mom, ana ℥j. gran. juniper. ℥iiij. pulverifen-
 tur omnia seorsim subtiliter & cribellentur,
 mixtis deinde adde theriac. opt. ℥vij. tem-
 perentur & uniantur cum aceto optimo q. s.
 tandem exsiccentur ad fornacem calidam,
 ultimò teratur tota massa, cui adde iterum
 terræ sigillatæ Silesiacæ ℥ij. camphoræ, ℥℔.
 vel ℥j. M.f. Pulvis.

D.G. Budæi pulvis hujusmodi est: ℞. rad.
 tormentil. fol. Carduib. rosar. rubr. ana ℥j.
 sem. citr. juniper. ocym. Carduib. ana ℥j. rad.
 dictamn. zedoar. ana ℥j. Corallor. ℥℔. terr.
 lemn. s. bol. purissim. ℥iiij. spec. diamarg. frig.
 ℥ij. camphoræ ℥℔. f. Pulvis subtilissimus, qui
 vel solus exhibeatur, vel ejus ℥j. excepta sac-
 char.

char. coct. & dissolut. in aq. Carduib. ℥ij. redigatur in formam electuarii vel tabularum. *Apud. eundem Vid. alium pulv. similem.*

Celebris est pulvis Renodæi bezoarticus semine Carduibened. insignis, quem describit *in antidotar. l. 3. f. 1. c. 14.* ut & pulvis Mindereri *tractatu de peste p. 237.*

℞. rad. Carlin, Carduiben. dictamn. Cretic. ana ℥ij. lap. bezoart. croc. Oriental. ana ℥j. M. f. Pulvis, cujus dosis ℥j. cum aq. Carduiben. Eundem pulverem magnis extollit laudibus J. Castellus Augustanus *tractat. de peste pag. 64.* Probatus est pulvis alexipharmacus D. J. A. Ampsingi in plurimis infirmis Anno 1606. V. Author. *tractat. de peste pag. 51.* Hunc itidem Carduusb. auget.

Pulvis curativus Facultatis Medicæ Marpurgenfis 1597. præscriptus talis erat: ℞. rad. pimpinell. tormentill. dictamn. alb. petasitid. gentian. phumagn. ana ℥ij. fol. scord. dictamn. Cretic. sem. ocy. Carduiben. ana ℥i℥. bol. armen. ppt. terr. sigillat. Turcic. terr. sigillat. Hassiac. ana ℥iiij. cortic. citr. lign. aloës, santalorum omnium, croc. Oriental. Corall. rubr. alb. unicorn. ver. succin. alb. off. de cord. Cerv. rasur. ebor. margarit. ppt. flor. Aris ana ℥j. camphoræ, smaragd. ppt. saphir. hyacinth. ana ℥j. moschi, ambrae, ana ℥℥. M. f. Pulv. cujus dosis in actu curationis est ℥j. præservationis ℥℥.

J. Quin-

J. Quinterius Antoniacenus *comment. de ratione vict. & Med.* sequentem pulverem, in peste efficacem fuisse scribit: ℞. rad. angelic. gentian. cinamom. fantal. rubr. zedoar. sem. citr. acetosæ, ana ℞ij. ramenti eboris, Carduiben. cortic. citr. ana ℞iſs. sacchar. q. s.

D. J. Steinmetz *in instructione pestil. Annô 1599. editâ* pulverem pro plebeis sequentem habet:

℞. pulv. fol. acetos. absinth. scord. rut. Carduib. scabios. ana ℞j. rad. valerian. enul. campan. olsnit. tormentill. bistort. serpentar. ana ℞iiij. vincetoxic. gentian. pimpinell. polypod. q. ana ℞ij. angelic. opt. dictamn. alb. zedoar. ana ℞iſs. sem. acetos. citr. excorticat. ana ℞j. rutæ, Carduiben. ana ℞iſs. granor. juniper. ℞iiiiij. baccar. laur. Nô, vij. sacchar. albissim. ℞v. M. exactè & contere in pollinem. S. **Pulver vor das Gesinde/ oder die Armen.**

Elegantissimum pulverem bez. Carduobenedictô conspicuum describit D. M. Martini *in tractat. de peste, Annô 1598. edito*: pulverem pro junioribus ibidem vide talem:

℞. bol. armen. acetô caryophyllatô ppt. C.C. ust. ppt. terr. Lemn. ver. ana ℞ij. sem. acetos. coriandr. ppt. Carduib. citr. excorticat. rut. ana g. xxvij. fantal. alb. citrin. margarit. ppt. off. de cord. C. ana ℞j. rad. tormentill. scabios. dictamn. alb. succin. alb. ppt. ana
℞iſs.

℞. Corallior. rubr. albor. lign. aloës. seriæ.
 crud. tost. ana g. xxv. flor. nymphææ, rosar.
 rubrar. ana g. xv. spec. diamargar. frig. cor-
 dial. temperatar. ana ℥iij. croci, g. vii. mo-
 schi, ambræ, ana g. v. Ex omnibus fiat pulvis
 tenuissimus.

Electuar. D. Sennert. *lib. 4. de febr. c. 5.* ad
 præservationem pestis ordinatum hujusmo-
 di est: ℞. rad. angelic. valerian. vincetoxic.
 tormentill. helen. olsnit. zedoariæ, ana ʒj. di-
 stamn. Cretic. terr. sigillat. Siles. C. C. ana ʒ℥.
 Pulverisentur subtilissimè & incorporentur
 cum roob sambuc. juniper. nucum, mellis
 despumat. ana q. s. addendo sub finem Con-
 serv. acetos. Carduiben. scord. rosar. ana ʒ℥.
 ☉ è bacc. juniper. ʒ℥. balsam. Aris ʒ℥. myr-
 rhæ, ʒj. M. f. Electuarium.

Celebris est antidotus P. Ponæ, quam ci-
 tat Sennertus *lib. 4. de febr. c. 5. p. m. 453.* Car-
 dii sancti ingressu insignitam.

Electuariò seq. Felix Platerus A^o 1582.
 feliciter usus est: ℞. rad. angelic. imperator.
 ana ʒij. tormentill. Carlinæ, vincetoxic. pim-
 pinell. mors. Diabol. phu ver. ana ʒj. zedo-
 riæ ʒ℥. gran. juniper. ʒij. baccar. laur. ʒj.
 sem. angelic. acetosæ, Carduib. ana ʒi℥. citr.
 mundat. ʒ℥. fol. rut. Carduiben. ana ʒj. ero-
 ci, piperis, maceris, ana ʒ℥. rasur. C. C. & ebo-
 ris ana ʒj. bol. ppt. cum succ. citr. ʒ℥. opii ʒj.
 f. Pulvis, adde camphoræ ʒ℥. nucleor. nuc.

rec. ficuum ana ℥℔. sacchari finisimi ℥ij. mel-
lis ℥xij. f. Electuarium.

Idem adhuc excellentius electuarium
parat hōc modō: ℞. theriac. opt. ℥iij. rad.
tormentill. sem. juniper. Carduiben. acetos.
ana ℥ij. bol. ppt. ℥℔. rasur. eboris, ℥j. Corall.
℥℔. spec. diamarg. frig. ℥j. cum sirup. aceto-
sitat. cir. f. Electuarium.

Electuarium prophylacticum in peste
Bartholinus *in cista med. p. 164.* tale habet:

℞. rad. imperator. Angelic. granor. juni-
per. ana ℥ij.

sem. Carduib. acetos. ana ℥℔.

bol. ppt. cum succ. citr. ℥℔.

rasur. C. C. diamarg. frig. ana ℥j.

theriac. vet. opt. mithridat. ana ℥j. cum

sirupo acetositat. citr. f. l. a. Electua-
rium. Item hoc *p. 182.*

℞. rad. angelic. domestic. imperator. ze-
doar. sem. angelic. domest. gran. juniper.
fol. rut. bol. armen. pinguis irrorati succō
citr. & rursus exsiccant. ana ℥j. cinamom.
rad. tormentill. cardopatii f. Carlimes
vincetoxic. pimpinell. morf. Diabol. phu-
ver. domest. sem. acetos. citr. mundat.
Carduib. baccar. laur. fol. Carduiben. cro-
ci, C. C. ust. ana ℥℔. piper. long. maceris
ana ℥ij. f. Pulvis tenuis ex omnibus: ℞. hu-
jus pulveris ℥viij. ℥iij. nuc. jugland. non
rancidar. pulpæ ficuum ana ℥ij. sacchar.

M

finis.

finissim. ℥viii. mellis purissimi cum vino
Hispanicò despumati & decocti ad t̄p̄sif-
tudinem sirupi ℔biiij. spir. ☉ li ℥ij. M. f. Ele-
ctuar.

Antidotum contra pestem Wieri *observ.*
ravar. l. 1. tale est: ℞. theriac. elect. ℥iiij. rad.
tormentill. baccar. juniper. sem. Carduib.
ana ℥ib. acetosæ, citr. ana ℥j. bol. armen. ppt.
℥b. spec. diamarg. frig. ℥ij. rasur. eboris, ℥j.
sirup. acetositat. citr. q. l. f. Conditum in aq.
Carduiben. exhibendum.

Electuarium præservans in peste Car-
duob. eminens V. apud J. D. Mylium *basil.*
chim. p. 699.

Felix Platerus *de febr. 171.* theriacæ ℥j. cum
succ. scabios. & Carduib. ana ℥j. in vinò dis-
solvit & exhibet.

Antidotum auream Hadrianæam V.
apud Mynsicht. *f. 3. p. 60.*

Electuarium præservans Magnif. Dn. D.
Rolfincius *meth. spec. l. 11. f. 3. c. 3.* præsc. tale:
℞. electuar. camphorat. ℥vj. pulv. rad.
contrayerv. ℥ij. C. C. ust. ppt. ℥ij. ℥nii dia-
phoretic. ℥b. ☉is juniper. Carduib. ana g.
xv. ol. dest. rut. angelic. ana gt. iij. campho-
ra, ℥b. sirup. Carduib. q. l. M. S. Præservier
latwerge.

Opiatam J. Palmarii Carduib. partibus
refertam V. *l. 2. de febr. pest. c. 20.* Liqueor o-
annium

mnium præstantissimus Carduob. insignis,
ut & destillatum V. ibidem.

Electuarium præservans pro pauperibus
facile paratu à Bavaris Medicis Annò 1606.
tale ordinatum est: R̄. Caricar. pingv. Nò
40. vel 50. Coq. in aq. Carduiben. ad pultis
consistentiam, exprime per setaceum, adde
medullæ nuc. jugland. acetò maceratar. fol.
rutæ ana ʒij. baccar. juniper. rad. tormentill.
pulv. vitæ supra descripti ana ʒj. Ois, ʒij.
croci ʒj. cum aceto & melle mixta f. Electua-
rium.

Opiatam Salomonis D. Jouberti Car-
duob. conspicuam V. apud J. Renodæum,
antidotar. lib. 3. f. 2. c. 9. Opiata Petri Droeti
pro pauperioribus talis est:

R̄. rad. angelic. zedoar. tormentill. gen-
tian. ana ʒj. sem. Carduiben. citr. ana
ʒij. hæc in pulverem redacta coque len-
tò igne ad 2. vel 3. horas: deinde expri-
me fortiter, expressionem coque cum
saccharo ad cōsistentiã opiatæ. Dos. ʒj.

Antidotus contra malignitatem Marcel-
li Donati *in histor. med. mirab. l. 7.* talis est:
R̄. theriac. elect. ʒij. rad. tormentill. bac-
car. juniper. sem. Carduiben. ana ʒiʒ. bol.
armen. ppt. ʒʒ. spec. diamarg. frig. ʒij. sem.
acetosæ, citr. rasur. eboris, ana ʒj. sirup. ace-
tositat. citr. q. l. Exhibeatur in aq. Carduib.
q. l.

El. diapedasites D. Job. Aſveri Ampſingii
 Roſtochiensis Phyſici, quô Aô 1606. uſus eſt,
 deſcribitur in tract. de peſt. p. 33. ℞. rad. pe-
 taſitrid. ʒvj. zedoar. ʒij. angelic. tormentill,
 Carlin. ariſtoloſch. utriusque, ana ʒiſ. cort.
 citr. ʒij. bol. armen. ppt. ʒiſ. herb. ſcord. ver.
 dictamn. rut. Carduib. meliſſophylli, ana
 ʒiij. ſem. citr. Carduib. baccar. juniper. laur.
 ana ʒiſ. ſem. acetof. ʒj. flor. Calendul. ʒiij.
 off. de cord. C.C.C. raf. eboris raf. ana ʒiſ.
 margarit. ppt. Corallor. ppt. ſeric. crud. ana
 ʒj. Conſerv. acetofitat. citr. acetofell. roſar.
 flor. borrag. ana ʒix. fol. Ori Nô vij. ſirup.
 acetofitat. citr. vel ſirup. acetof. ſ. q. ſ. f. Ele-
 ctuarium, magnitudine nucis myriſticæ of-
 ferendum.

Franc. Joëlin tract. Germanico de peſte
 Aô 1591. graſſante deſcribit theriacam do-
 meſticam, paratu facilem, quæ talis eſt :

℞. Caricar. pingv. ʒiij. medull. nuc. ju-
 gland. ʒij. rutæ ʒj. ſcord. Carduib. tor-
 mentill. ana ʒij.

Conſcindantur, & vini vel aceti roſati mo-
 mento irrorata Miſc. datur magnitudine
 nuc. jugland. dimidia.

Electuarium Joh. de Vigo Carduôb. ex-
 altatum deſcribit Dominicus Leonus Lu-
 nenſis meth. cur. tum. p. n.

Electuarium D. J. Schröderi, magnam
 Carduibened. quantitatem recipiens, deſcri-
 bit

bit D. J. Steinmetz in *instructiōe pestil. Annō 1599. editā.* Electuarium ex dictamno ejusdem tale est:

℞. rad. gentian. enyl. campan. ana ℥i℥.
tormentillæ ℥j. angelic. ℥x. dictamn.
alb. ℥xiv. summitat. Carduib. ℥ij. sem.
acetoꝝ, ℥j.

Radices macerentur acetō per horas 6. & iterum exsiccentur, pulverisenturque. Quibus omnibus adde Conservam borrag. nymphææ, ana ℥ij. M. cum sirup. de succ. Carduib. atque oxymel, s. q. s. f. Electuarium, D. in fictil. S. Diptamlatwerge.

Electuarium Basileense superiore seculō usuale describit D. Matth. Martini *tractata de peste, tale*:

℞. rad. angelic. domestic. imperator. zedoar. sem. angelic. granor. juniper. fol. rut. recent. boli opt. pingvis, irrorati succō citr. ac denuò exsiccati, ana ℥ij. cinamom. rad. tormentill. carlin. vincetoxic. pimpinell. morf. Diabol. phu ver. sem. acetosæ, citr. mundat. Carduiben. baccar. laur. ana ℥iiij. fol. Carduiben. croci, C. C. ust. ana ℥j. piper. long. maceris, opii, ana ℥℥. Pulverisatis admisce nuc. jugland. non rancidar. pulp. ficuum ana ℥℥. sacchar. albissim. ℥ij. mellis opt. vinō præstantissimō despumati, & ad sirupi consistentiam decocti ℥xij. spir. Oli ℥℥. f. l. a. Electua-

rium, quod idem ferè est cum superiore
Th. Bartholin. paucis exceptis.

Infusum vini contra pestem F. Plateri de
febr. p. 151, tale est: ℞. rad. tormentillæ, di-
ctamn. succis. pimpinell. ana ℥i℥. rad. vale-
rian. imperator. angelic. ana ℥j. rad. serpen-
tar. gentian. ana ℥℥. fol. Carduibenedicti,
sem. Coriandr. ana ℥j. Cinomom. ℥iij. inci-
dantur & infundantur in vinò albò & pau-
cò acetò vel vinò: bibat infirmus sæpè ma-
ne. Ibidem succum Carduib. inspissatum in
propria aqua destillatâ propinat.

Potio antipestifera Grülingii talis est:
℞. aq. theriacal. camphorat. ℥℥. lap. bezoar.
g. iij. sirup. de scord. ℥j. spec. liberant. ℥j.
aq. Carduib. ℥iij℥. f. Potio. Rotulas & mor-
sulos V. ibidem.

Spiritus fuliginis quernæ in aq. Carduib.
exhibitus, secretum est in peste.

Clariss. Simon, Pauli, *quadripartit. Bota-
nic. class. 3.* de Carduob. hæc habet: Pestis
tempore & subingruentibus febribus, ete-
chialibus, morbillis ac variolis, dici non pot-
est, quantoperè Carduus sanctus profit: in
quem finem essentia & Sal ex eò spagyricè
confecta in illius stillatitiâ aqua, eleosaccha-
ro citri, aut sirupo corticum vel acetosifatis
citri edulcata ægris propinari possunt.

Potest etiam ex medicamentis è Carduob.
paratis & conjunctis potio sequens parari:

℞.

R̄. aq. Carduib. ℥i℥. extract. ejusd. g. vj.
 spir. Carduib. ℥℥. salis eiusdem ℥℥.
 sirup. Carduib. ℥iij. M. D. S. Schwitztränc-
 lein.

Potio sudorifera in febribus pestilentibus
 à Lazaro Riverio *pr. med. l. 17. c. 1.* describitur
 talis:

R̄. aq. ulmaria, Carduibened. ana ℥ij.
 succi limonum, ℥j. theriac. veteris, ℥℥.
 ℥ij. vel ℥j. prout major vel minor cale-
 faciendi metus est. M. f. Potio, sumen-
 da tepidè, corpus tegendo paulo plus
 solito.

Decoctum sudoriferum pro pauperibus
 tale à Bavaris Medicis ordinabatur Annò
 1606. R̄. cortic. interior. fraxin. ℥iij. rad.
 bardan. petasitid. sarsaparill. ana ℥ij. fol.
 Carduib. M. iij. aq. font. ℥ix. Coque s. a. ad
 medietat. consumpt. & post residentiam s.
 Colatura post 12. horas, quæ servetur usui.
 Dosis ℥iv. cui electuarium quoddam admi-
 sceri potest. V. supr.

Infusum prophylacticum Brunneri. *Con-
 sil. p. 419.* tale est: pulv. scord. ℥ij. Carduib.
 ℥℥. terr. sigill. Siles. ℥iij. C. C. ust. ℥i℥. nuc. vo-
 mic. ℥iij. salis absinth. Carduib. angelic. ana
 ℥ij. ℞nii diaphoret. ℥℥. aq. Carduiben. sca-
 biof. ana ℥j. acet. lil. conval. ℥iv. theriac.
 Andromach. ℥iij. M. S. Schweiswasser.

Sæpè laudatus Felix Platerus *de febr. p. 177.*

ex succo acetosa, borrag. pomor. redolent.
scabios. ana ℥i℥. aceti rosar. ℥℥. aq. Carduib.
rosar. scord. ana ℥iiij. cum s. q. sacchari jule-
bum parat, quem santalis aromatis. addendo
camphora g. v.

In aq. Carduiben. s. q. bezoarticum mi-
nerale & animale cum sale scordii & Car-
buib. probe mixta antidoti locò exhiberi
possant.

Præcipitati Solaris g. iij. vel 4. cum ex-
tracti Carduib. ℥℥. mixta in aqua Carduib.
propinantur. D. J. Ebelin. *In Idea loimod.*

Isbr. Diemerbroccius *de peste l. 3. c. 5.* se-
quentem haustum commendat: ℞. extract.
Carduib. rut. salis Carduib. ana ℥℥. sal. scord.
℥j. theriac. Andromach. diascord. Fracastor.
ana ℥℥. aq. theriacalis, aceti bezoart. ana ℥j.
M. f. Haustus.

Item. ℞. salis Carduib. ℥℥. aq. theriacal.
℥ij. succ. citr. ℥℥. M. f. haustus.

Item: ℞. radic. petasitid. angelic. helen.
ana ℥j. herb. rut. Carduib. scord. ana M℥.
vin. alb. q. s. coq. s. a. Hujus colaturæ ℞. ℥ij.
vel ℥iiij. salis Carduib. ℥j. theriacæ, ℥ij. f.
Haustus.

Apozemata curativa, quæ Carduumb. re-
cipiunt, *V. ibidem. Idem l. 4. seq. haustum.*
eiusdem puellæ cum magno levamine præ-
scripsit: ℞. extract. Carduiben. Ois ab-
sinth. ana ℥j. sal. Carduib. ℥℥. theriac. An-
dro.

dromach. ʒj. aq. theriacal. & Carduib. ana ʒij.
 ol. Oli gt. xv. M. f. haustus. Ad sitim pro-
 pinat sequens julapium: R. aq. Carduib.
 ℥ij. scabios. acetos. ana ℥ss. sirup. de succo
 citr. ʒij. ol. Oli q. s. ad grat. acor. M. f. Jule-
 bus. Plurima alia ex Carduob. V. apud eun-
 dem in historiis curationum ferè omnium.

Potum in febribus malignis valde uti-
 lem, & paratu facilem V. apud J. Palma-
 rium, *l. 2. de febr. pest. c. 16.* R. aq. simpl. cum
 ʒij. scobis C. C. coctæ ℥iij. aq. Carduib. ℥i℥.
 sacchar. ʒiij. cinamom. ʒj. succi limonum ʒj.
 ʒi℥. Coletur.

Prægnantibus inservit potio sudorifera
 sequens:

R. sirup. de limon. ʒi℥. aceti bezoartic.
 ʒ℥. aq. fœnicul. pimpinell. Carduib. ana ʒj.
 spec. diamarg. frig. ʒj. rotul. man. Christ. per-
 lat. ʒij. M. f. Potio. V. Hartmannus *de curatio-
 ne peste infectorum p. m. 597.*

Oxymel Carduibenedicti commendat in
 præservatione pestis Duncan. Liddelius *lib.
 3. de febr. tale:*

R. aq. Carduibenedicti part. iij. aceti &
 succi acidi citri ana part. j. cum mellis
 q. s. aromatizetur pulv. cinamom. lign.
 aloës, &c.

Aquam vel potius haustum pro gravidis
 Nobiliss. Rolincius *meth. special. lib. 11. c. 12.*
sc. præscribit talem: R. aq. Carduib. ʒiij.

acetos. ꝑiſs. aceti caryophyllat. ʒij. rad. pentaphyll. ʒiſs. tormentill. ʒj. zedoar. ʒſſ. Inſa & contuſa bulliant unâ atque alterâ ebullitione : in colaturâ diſſolve mithridat. elect. ʒij. ſpec. liberant. ſ. aloë. elect. de gemm. ana ʒſſ. M. f. hauſtus. D. S. Giſſtwaffer für Schwangere.

Ubi fitis peſte correptos valdè urget, Crato ſequentem Julebum præſcribit : R̄. aq. Carduib. ſcabiſſ. acetos. borragin. ana ſſſ. ſirup. è ſucc. Carduibened. è cort. citr. acetositat. citr. ana ʒj. camphoræ, g. iiij. M. f. Julebus.

F. Reineccerus *in theſ. Chim. l. 6.* oleum Vitrioli cum aq. Carduib. pro præſervatione peſtis exhibet.

Poppius *lib. 2. de præp. med. Chim.* ſpirit. terræ ſigillatæ ʒj. cum aq. Carduib. contra peſtem propinat.

Emulſionem ſudoriferam Excell. Th. Bartholinus *in cist. med. cap. 3.* talem habet : R̄. aq. Carduiben. ʒiiij. ſem. citr. ʒiſs. napi ʒj. terr. ſigillat. ʒſſ. ſirup. è ſucc. ſcabiſſ. ʒj. M. D. S. Schwiſsmilch.

Emulſionem diureticam in peſte talem habet Duncan. Liddellius *lib. 3. de febr.* R̄. ſem. napi, Carduib. ana ʒiſs. melon. ʒiiij. citr. excorticat. ʒſſ. cum aq. Carduibened. & ſcabiſſ. ana q. ſ. f. emulſio, vel man. Chriſti perlatis vel ſirupõ limonum dulcoranda.

Ex-

Extractum seu antidotum contra pestem
V. apud M. Untzerum *l. 3. de peste*. Extractum
compositum contra pestem V. supra *cap. 6.*

Rotulis M. Untzerus *tract. de peste l. 2.* uti-
tur sequentibus: ℞. extract. scord. & Car-
duib. ana ʒj. ol. angelic. ℥j. sacchar. in aq.
rut. dissolut. q. s. f. l. a. rotulæ. *V. c. 6.*

Morsuli ex omnibus terè Carduib. parti-
bus conjunctis tales conuari possunt:

℞. Conserv. Carduibened. ʒiʒ. pulv. ejus-
dem ℥iiij. extract. Carduibened. g. xv.
sacchar. albissim. in aq. Carduibened.
propriô Sale essentificat. q. s. dissolut.
ʒiiij. in fine insperge flor. Carduib. te-
nerior. exsiccet. ℥ʒ. vel ℥j. & adde ol.
stillat. Carduib. gt. iij. f. l. a. Morsuli.

Ad eundem modum rotulæ concinnari
possunt: Sunt enim non pauci, quibus hic in
præscribendis remediorum formulis mo-
dus, quantumvis simplex, vehementer arri-
det. *V. Paracels. tom. 1. lib. 4. c. 10.*

J. Hebenstreit, Medicus olim Erfurtinus
commendat in peste sequentes morsulos:
℞. spec. diambæ, diamosch. dulc. aromatic.
rosat. diarrhod. ana ʒj. spec. liberant. f. aloë,
confect. cordial. ana ℥ij. rad. dictamn. tor-
mentill. zedoariæ, ana ʒj. bol. armen. ver.
ppt. croc. ana ʒʒ. cinamom. cortic. citr. ana
ʒij. doronic. Carduibenedict. caryophyllor.
off. de cord. Cerv. nuc. vomic. unicorn.
ana

ana ℥j. camphoræ, ℥℞. sacchar. alb. dissolut.
in aq. rosat. mosch. q. s. f. l. a. Morfili.

Sirupum Felix Platerus *de febr. p. 168.* ta-
lem parat: ℞. rad. angelic. tormentill. di-
ctamn. pimpinell. cruciat. ana ℥j. impera-
tor. zedoar. ana ℥℞. fol. Carduiben. verben-
rutæ, chelidonii, calendulæ cum floribus,
Salviæ ana aridor. ℥iij. gran. iuniper. ℥ij. bac-
car. laur. ℥i℞. f. decoctio in vino, colatur.
adde sacchar. quart. j. decoquantur in for-
mam sirupi. Capiat ℥j. per se vel dissol. in
aquis convenientibus.

Sirupus contra pestem M. Untzeri *l. 2. an-
tidotar. pestil.* talis est: ℞. succ. scord. depra-
rat. ℥iij. succ. limon. depurat. succ. scabios.
ana ℥j. in quibus macerentur rad. angelic.
℥i℞. zedoar. ℥vi. fol. dictamn. Carduiben. ana
Mj. rutæ Pj. Conserv. flor. bugloss. helen. &
rosmarin. ana ℥vj. cinamom. ℥ij. croci, ℥j.
Omnibus in matracium inditis, fiat digestio
in B. M. per 2. aut 3. dies: deinde expri-
mantur, & cum albumine ovi clarificentur.
Hæc digestio semel adhuc repeti potest, &
expressio fiet nobilior. Huic succo ita de-
purato addatur sacchari f. q. & f. sirupus: de
quo datur cochlear j. cum aq. Carduib. vel
ulmar. ad præservationem & curationem
pestiferæ luis. Talem sirupum invenies
apud D. G. Budæum *tract. de peste pag. 299.*
Mündererum tract. de peste p. 236.

Sirupum scordii compositum' Carduobē-
ned. insignem, admirandis in affectibus ve-
nenatis præditum virtutibus *V. in pharm.*
dogm. rest. Querc. l. 1. cap. 12.

Salia sua Chimici extollunt in peste, quo-
rum omnium antesignanum est Sal Car-
duib. in propria aquâ ad g. x. xij. usque ad ℥j.
exhibendum. *Hæfer. Herc. Med. l. 2. p. 94.*

Ut putredo pestifera inhibeatur, febrī
malignæ resistatur, incendiumque viscerum
extinguatur, præscribit sæpè laudatus Sen-
nertus mixturam sequentem: ℞. aq. Car-
duiben. acetosæ, scabios. ana ℥iij. rosar. ℥ij.
cinamom. ℥j. succi citri, granator. ana ℥ij.
extract. croc. ℥℥. solut margaritar. Coral-
lor. C. C. ana ℥j. Confect. alchem. ℥ij. M.

Mixtura bezoartica Phil. Grüling. *lib. pr.*
5. part. 2. hujusmodi est: ℞. extract. carnis
viperin. ℥ij. magister. Solis, quod paratur
ex calce Solis edulcorata & commixtâ cum
ambra, moschô, & magisteriô perlar. ℥ij. la-
pid. bezoartici ℥℥. dissolut. in S. V. & eodem
iterum abstractô add. succ. rad. Carlin. re-
cent. condensat. succi Carduibenedict. suc-
ci scord. inspissat. ana ℥i. ol. angelic. succin.
zedoar. juniper. anagt. vj. f. horum mixtio,
& servetur in pyxide argenteâ inauratâ ad
ulum. Dosis ℥ij. plus minusve.

Mixtura contra pestem Rolfinciana:

Chim. in art. form. redact. c. 11. p. m. 207.

℞. mix-

☞. mixtur. simpl. diaphoretic. ℥iiii.
 essent. granor. juniper. vino Malvatico
 parat. angelic. rutæ, scord. melissæ, car-
 duiben. gentian. ana ℥i. croci ℥j.
 spir. C.C. cum Θ e volatil. ℥j. lign. sanct.
 eben. rectificat. ana ℥j.
 sirup. acetositat. citr. scordii, Carduibened.
 cerafor. & caryophyllor. scorzoner.
 ana ℥v.

Stent in digestionem horarum 24. affer-
 ventur in vase in quo suspendatur nodulus
 ambre ℥℔. moschi ℥j. Est alexiterium illa-
 stre. Dantur ℥j. ℥iij. in vino ad præserva-
 tionem, in aqua scordii ad curationem.

Mixtura sudorifica Catholica ejusdem.

☞. mistur. simpl. Θ lat. Δ risat. theriacal. cam-
 phorat. ℥j. spir. lign. sanct. acid. ℥℔. quern.
 acid. rectificat. ℥vj. corylin. ℥℔. sirup. Car-
 duib. scord. acetositat. citr. perlat. ana
 ℥ij. M. Dosis Cochl. j.

Mixturas alias bezoarticas duas V. apud M.
 Untzerum *de lue pestif. l. 3. p. 1639. & 40.* qua-
 rum postrema eadem est cum supra memo-
 ratâ Grülingianâ. Plures alias mixturas an-
 tipestiferas Carduobenedictô eminentes V.
 apud M. Untzer. *antiidotar. pestil. l. 2. f. 5.*

Tinctura composita alexipharmaca
 Rolfinciana.

☞. rad. contrahiervæ, scorzoner. zedoar. im-
 perator. bistort. acor. ver. tormentill. an-
 gelic.

gelic. vincetox. ireos flor. dictamn. alb.
palm. Christ. ana ℥j.

herb. scord. nostrat. rut. ana Mij.

sem. anis. fœnicul. ana ℥j. Carduib. Mariæ
ana ℥℔.

citr. baccar. herb. Parid. ana ℥j.

flor. rofar. rubrar. Calendul. caryophyll.
hortens. flor. plen. ana M℔.

lign. fantal. rubr. ℥℔.

galeg. M℔. cinamom. caryophyllor. macis
ana ℥iij.

theriac. mithridat. ana ℥iij.

Contusa contunde, & mistis omnibus su-
perinfundatur spir. vin. ex fecibus destillat.
q. s. ad justam supereminentiam : coloratus
in leni digestionem spiritus in peculiari vase
asservetur. Post decantationem, novus spiri-
tus affundatur : iterum defundatur, & priori
iungatur : tandem

℞. mistur. simpl. ♂. ♀. theriacal. cam-
phorat. ℥v.

Permista prioribus colentur per linteum
subtile. collectus spiritus omnis leniter ex-
halat. S. ut supra. *Vid. Chim. in art. form. re-
ductam l. 3. f. 3. c. x p. 198.*

Hujus generis est Tinctura bezoartica,
Excellentissimi quondam Poliatri ac Chi-
mici D. J. Michaëlis.

Celeberrimus Thomas Bartholinus in
cista

Lista Med. p. 491. mixturam sudoriferam sequentem laudat :

℞. Electuar. diascord. ℥℔. sirup. Carduib. ℥vi
 aq. scord. Carduibened. ana ℥ij℔.
 analept. Ruland. ℥j. M.

Celebria sunt in curationis & præserva-
 tionis actu Elixiria Tychonis Brahenfis, pe-
 stilentiale Crollii, quæ in aq. Carduib. exhi-
 beri possunt.

Elixir vitæ Budæi, quod describit *tracta-
 tu de peste cap. 9. tale est :*

℞. cinamom. opt. ℥j. scord. rosar. rubr.
 lign. aloës crud. ana ℥ij. macis, Carda-
 mom. utriusque, caryophyllor. nuc. mo-
 schat. galang. ana ℥ij. santal. citrin. rad.
 angelic. ana ℥j. Coriandr. ppt. sem. anis.
 ana ℥℔. gran. juniper. sem. Carduib. ana
 ℥j. mosch. g. xx. vin. ardent. rectificat.
 ℔iiij. stent in infusione per 15. dies : post-
 ea Coletur. Colatur. adde miv. cydom.
 sirup. è cortic. citr. ana ℥vi. M. & filtra.

Electuarium de baccis juniperi habet Christ.
 Wirlung im Arzneybuch *part. 6. c. 15.* ℞. nuc.
 cleor. nuc. juglend. baccar. juniper. ana ℥ij℔.
 probe contusis adde mellis despumati ℥iiij℔.
 cinamom. zz. macis, caryophyllor. ana ℥j℔.
 rad. dictamn. alb. tormentill. zedoar. cort.
 citr. rutæ, Carduib. hyperic. ana ℥℔. gran.
 paris, aloës, Coriandr. ppt. angelic. beea.
 rubr. bol. armen. terr. sigill. ana ℥j. M.

Arcanum Martini Stellingii contra pestem tale est:

R̄. salis perlar. Corallor. ana ℥℥. absinth.

Carduiben. salis cinnamom. ana ℥j.

theriac. Andromach. ℥iij. Conf. Alchem. ℥℥.

electuar. de ovo, ℥ij. probè commixtis adde flor. Aris, ℥℥. extract. juniper. tormentill. ana ℥℥.

terr. figillat. C. C. phil. calcinat. ana ℥j.

off. de cord. Cerv. ℥℥. Mixtis exactè

adde ☉ stillatit. cortic. citr. cinamom. ana ℥℥.

Afferventur in pyxide ad usum. Dosis huius arcani est quantum capit cultelli cuspis in aq. Carduibenedicti. Sed nimia quantitas oleorum ingredi videtur hoc compositum. Aliam antidotum *V. ibid. tractat. de peste pag. 49.*

Extractum cardiacum majus pro magnatibus, item aliam antidotum majorem pro magnatibus Vid. apud Quercetanus in *pestis alexicac. pag. 302. 306.* Antidotus cardiaca minor ejusdem minoris impensæ talis est:

R̄. succ. scord. rut. caprar. Carduib. ulmar. ana ℥iij. Omnes isti sacci indantur in alembic. vel matrac. vitr. cap. digerantur in B. M. & postea materiam eorum crassam & terrestrem, s. feces in fundo residentes, à tenuiori & puriore substantiâ separando, de-

N

purea-

parentur, juxta artis præscriptiones à nobis supra constitutas. Super ℥x. prædictorum succor. benè depurator. adjiciantur rad. angelic. zedoar. dictamn. cortic. citr. sem. Carduib. acetos. ana ℥i℥. cinamom. myrrha, ana ℥vj. croci, ℥ij. camphoræ, ℥j. omnia minutim contundantur, & cum dictis succis permisceantur, deinde in B. M. per duos vel 3. dies digerantur, digesta postea sub prælo fortitor calidè exprimantur, & expressioni iterum adjiciantur theriac. optim. ℥j. confect. de hyacinth. & alchem. a. ℥℥. perlar. ppt. C.C. ppt. spec. diamb. & de gemm. ana ℥i℥. omnia iterum per 2. aut 3. dies in B. M. digerantur, dein liquor omnis per alembicum ad ignem balnei vaporosi eò usque destilletur, donec materia in fundò remaneat, atque subsideat in formam mollis opiata. Sic enim antidotum admodum excellens præparabis, cujus dosis ℥j. ad præservationem pestis, ad curationem verò ℥℥. vel ℥j. in aquâ quâdam alexipharmacâ.

*l. 4. de
febr. 7. 11.*

In febribus pestilentibus & malignis D. Sennertus efficaces & præ aliis penetrantes esse scribit aquas destillatas, quas succus & folia Carduiben. ingrediuntur :

℞. succi ex foliis recentibus & viridibus, galegæ, verbena, borragin. scord. melliss. Calendulæ, acetosæ, Carduiben. plan.

plantag. è ros. incarn. ana ℥j. limon.
maturor. s. citr. ℥ij.

acet. rub. id. rutæ, ana ℥j.

fem. citr. recent. ℥j. portulac. ℥℞.

flor. nymphææ alb. recent. ℥iiij.

Cortic. fraxin. recent, manipul.

Pulverifanda pulverisentur, & infundantur
per triduum in succis prædictis, postea destil-

la s. a. per organa vitrea, Ibidem V. aliam.

aq. cum Carduôb. ut & seq. ℞. succ. citr.

acetos. endiv. galeg. taraxac. borrag. ana

℥i℞. carduib. cardui Mariæ, scord. sca-
biof. rosar. provincial. ana ℥j.

pomor. citr. cum cortic. & fem. concisor.

Nô vj. rasur. C. C. crud. ℥℞. stent in in-

fusione per horas 24. postea destillentur.

Talis est aqua ad febres ardentes Querce-
tani *pharm. dogmat. restit. lib. 1. c. 7.* ut & aqua

bezoartica Mart. Stelling. p. 58. & herb. Car-

duib. Mj. rad. enul. zedoar. Imperator.

carlin. dictamn. alb. angelic. ana ℥j. gen-

tian. pimpinell. tormentill. santalor. omniû,

ana ℥vj. petasitid. serpentar. valerian. ana

℥j. Incisis grosô mod. adde mosch. opt. ℥j.

gr. v. camphoræ, ℥i℞. theriac. mithridat.

ana ℥i℞. spir. vin. Mens. iiij. stent per dies

4. postea destillentur igne lentô, & serv. pro

usu. Dos. Coch. j. mane & vesperi in aq.

Carduibenedicti.

no Aquam bezoarticam V. ap. Matthiolum
& Hartmannum *pr. Chim. p. m. 32.*

Aqua bezoartica Crügeneri.

℞. radic. levistic. pimpinell. enul. tormen-
till. ana ℥ij. flor. hypericon. sambuc. Ca-
lendul. ana Mj. baccar. juniper. sem. acé-
tos. ana ℥vj. succ. scabios. bugloss. Car-
duib. meliss. ana ℥iiij. destilla f. a.

Aquam theriacalem aliam V. in pharma-
copœâ Ambstelredamensi *p. m. 13.* item apud
J. D. Mylium *basilic. Chim. lib. 6. p. 891.* D.
Brunnerum, *Consil. 42. p. 234. it. Consil. pro-
phylactic. tempore pestis p. 418.* Quercetan.
pharmacop. dogmat. restitut. lib. 1. c. 7. Elegans
est aqua theriacalis Duncan. Liddelii *l. 3. de
febr. c. 5. p. m. 236.* Hanc Carduus. & ipsius
aqua maximam partem constituunt. Maxi-
marum viriam in peste est Aqua Solis
Thom. Jordan. de pestis Phænomen. *tract.
3. p. 519.*

℞. majoran. salvia, absinth. fol. laur. ana
Mj. Carduib. granor. juniper. sulphuris
viv. ppt. ana ℥iij. radic. tormentill. vale-
rian. serpentar. diptamn. gentian. morfi
Diabol. ana ℥ij. cinamom. ℥iij. caryo-
phyllat. zedoar. angelic. vincetoxic. enul.
ana ℥j. rad. liquirit. ℥x. flor. borrag. bu-
gloss. violar. ana ℥℔. pomor. aurant. inte-
gror. No^o iij. baccar. laur. ℥iiij. sem. anil.

fœni-

fenicul. Coriandr. ppt. ana ℥iij. nucis vomic. fantal. citrin. zz. nucis moschat. macis ana ℥ij. lign. aloës ℥℥. piper. long. granor. paradys. ana ℥iiij. Incisa & contusa infundantur in aq. vitæ ℔. viij. Maluatici ℔. vj. per dies 14. Postea cola & exprime. Expressioni adde theriacæ, mithridat. ana ℥iij. trochiscor. de camphorâ, ℥iij. destill. lentô igne s. a. Factâ destillatione imponantur sequentes species: rhabarbar. elect. ℥iij. spec. electuar. de gemm. diamb. diamosch. dulc. diamargariton. ana ℥j. ambra ℥℥ moschî g. iij. fol. auri Nô xx. spicæ, squinanth. ana ℥℥. sacchar. Cand. si dulcis esse debet, ℥iiij. reponatur in vitrum & servetur usui. Dosis communis est ℥℥.

Aquas theriacales M. Untzeri *V. l. 3. & antidotar. pestil. l. 2. f. 5.* Aquam Mindereri contra pestem, quam succus Carduib. nobilitat Vid. apud Senn. *lib. 4. de febr. c. 6.* In curationis actu Felix Platerus inter aquas selectiores & probatas hanc habet *l. de febr. p. 165.*

℔. lign. guajac. ℔℔. rad. angelic. imperator. gentian. ana ℥j. ireos, zedoar. ana ℥℥. fol. Carduib. rutæ, scord. ana Mij. ocym. Mj. poma limonia incisa Nô vj. destillentur ter: quantitas ℥℥. Alias efficaces aquas ejusdem Authoris *V. p. 166, 167.* quarum postrema in

peste Anni 1594. tantum profecisse deprehensa est, ut multi eâ fuerint restituti:

℞. radic. tormentill. bardan. pimpinell. succif. phu ver. hortens. recentium, ana ℥ iij. rad. imperator. angelic. dictamn. alb. gentian. serpentar. siccar. ana ℥j. capar. recent. excorticatar. nucum recent. nondum plene maturar. ana ℥vj. fol. rutæ, acetos. Carduib. recent. ana Mij. incidantur omnia, addendo camphoræ ℥i℔. dissolutis in aq. vit. ℥j. adde mithridat. ℥℔. vin. alb. præstantissim. M ℔. acet. rosat. ℥ij. eliciatur aqua, cujus dosis summa ℥ij. est: cui sirup. acetos. simpl. vel de limonib. in delicatioribus utiliter permiscentur.

Aquam theriacalem Magnif. Rolfincii foliis Carduibenedicti dotatam *V. in meth. spec. l. ii. f. 2. c. ii.*

Aqua Apostolorum

ejusdem contra malignitatem talis est
loc. citat.

℞. fol. scord. Carduibened. acetosæ,
Cardui Mariæ, cichor. scabios,
rutæ, salviæ, fumar. puleg. ana M. viij.
galeg. M. v. Calendul. c. flor. Mxiiij.

Sint plantæ & radices recenter collectæ,
concisæ parum humectentur & destillentur.

Aqua sudorifera loco magni secreti con-
tra

tra pestem Diemerbroccio communicata
talis est :

℞. rutæ virid. meliss. ana ℥ss. absinth. sicc.
consciss. ac nonnihil contusi, Carduiben.
sicc. ana ℥ij. aq. communis, q. s. Mace-
rentur & stent in infusione propè ignem
per decem vel 12. dies, quotidie baculò
lignè bis terve agitando : postea destil-
lentur. Ex fæcibus autem combustis, una
cum menstruo residuo prius exsiccatis,
extrahatur sal : cujus salis defectu potest
simile sal compositum fieri. ex sale absin-
thii, meliss. Carduib. rutæ, ana part. æq.
simul mistis,

Hæc aqua ita usus est : ℞. hujus aquæ ℥ij. sa-
lis dicti, ℥ss. ol. vitriol. gt. 12. aut 15. M. f. hau-
stus. Aliam fortiorem V. ibidem, quam si-
militer Carduus b. ingreditur. Talis est aqua
theriacalis Langii & Bauderoni apud eun-
dem *l. 3. c. 5. de peste*. Aquam Leidæ usualem
V. *ibid.* ut & infusiones Carduob. insignes.
Aquam mithridaticam V. apud G. Horst.
l. 7. de morb. contag. obs. 28.

Stillatitius liquor contra venena Ambro-
sii Paræi, quem pro tertio Æsculapii filio
posteritas agnoscit, ut Petrus Droetus cen-
set *consil. de pest. l. 21. de pest.* ejusmodi est :

℞. rad. gentian. & cyper. ana ℥ij.
herb. Carduib. pimpinell. ana Mj. morf.
Diabol. sem. oxalid. silvestris ana Pij, bac-
car.

car. hederæ & ianiper. ana ℥℥. flor. ba-
gloss. violar. ros. rub. ana ℞ij. crassiuscu-
lè pulverisentur omnia : inde madescant
per noctem in vin. alb. & aq. rosar. tum
addatur boli armen. ℥ij. theriac. ℥℥. de-
stillentur omnia in B. M. servetur stillati-
tius liquor in phialâ fideliter obturatâ
Capiat æger ℥vj. cum sacchar. cinamom.
& croci tantillô.

Aqua sudorifera temperata pro pueris in
Bavariâ Annô 1606. præscripta talis erat.

℞. rad. gramin. ℥ij. sem. citr. fœnicul. ma-
lon. ana ℥j. sem. santonic. rad. angelic.
pimpinell. tormentillæ, ana ℥℥. scord.
dictamn. Cretic. ana ℥iij. fol. scabiol.
veron. ana Miß. cinamom. acut. ℥℥. Con-
cisis & contusis affunde vini albi. aq. Car-
dui Mar. Carduiben. acetos. ana ℥iij. di-
ger. per 3. dies & destilla.

Aqua theriacalis omnium præstantissima
est J. Renodæi in appendice descripta.

Chylostagma diaphoreticum Mindereri
succô Carduib. exaltatum V. in tract. de pes-
te p. 232. ut & ejusdem aq. contr. pestem.
p. 238. Aquam Theriacalem P. Droeti V. in
consil. nov. de pestil. Idem scribit, sibi cog-
nitum fuisse Chæurgum quendam H. Flan-
drum nomine, qui in Angliâ innumeros so-
lô sale fraxini ad gr. xij. in aq. Carduib. ex-
hibitô curasset. Hæc incidenter.

Eximia est insuper aqua bezoartica D. M. Martini, Medici Anhaltini, quam describit in *regimine pestis Annô 1611. editô.* Efficax est aqua bezoartica ejusd. ex succis: ꝛ. succor. depurator. scord. Calendul. ana ℥ss. galeg. chelidon. major. scord. scabios. ana ℥iij. ruta hortensis, salviæ, Carduib. veronic. ana ℥ij. aceti caryophyllat. ℥i℥. theriac. Andromach. mithridat. ana ℥℥. post macerationem justam destillentur in diplomate.

Aquam præservantem à peste, Carduib. insignem D. J. Steinmetz. *vid. in instructione pestilenti Annô 1599. Lipsia editâ,* quæ elegantissima est: ibidem vide aquam mithridaticam & theriacalem D. J. Schröteri.

Optima est aqua sudorifera D. M. Martini, *tractat. de pest. Annô 1598.* ꝛ. rad. angelic. tormentill. mors. Diabol. ana ℥vj. zedoar. petasitid. ana ℥℥. fol. scord. verben. scabios. ana Mi℥. Carduiben. pentaphyll. chelidon. fumar. Calendul. ana Mj. acetos. ciehor. ana M℥. sem. citr. Carduiben. meliss. ana ℥iij. croc. Oriental. ℥ij. theriac. Andromach ℥x. Consery. flor. borrag. acetosell. ana ℥iij. anthos ℥j. cortic. citr. ℥iij. Incisis & contusis herbis ac radicibus adde salis commun. Mi℥. postmodum affunde succi vel aq. Carduib. scabios. ana ℥℥i℥. galeg. acetosæ, acet. acerrim. ana ℥℥j. & fiat in vase vitreô diligens omnium per arenam destil-

latio, in qua nodulus subsequens infundatur, qui ꝛ. zedoar. ℥iij. camphoræ ℥ij. croc. ℥j. Contracta sindone excipiantur.

Pro avertendâ & præcavendâ peste Nobilissimus Præses noster in *hier. picr. p. 92.* nodulum offert sequentem : ꝛ. Comar. absinth. dictamn. Cretic. ana M℥. scord. Carduiben. ana Mj. cortic. citr. ℥℥, zedoar. ℥ij. rad. pimpinell. ℥℥. helen. ℥ij. suspendatur in vinò, unde quòvis mane sumatur haustus.

Talis ferè est infusio Martini Stellingii: ꝛ. rad. tormentill. chelidon. angelic. ana ℥ij. herb. Carduib. veronic. scabios. pimpinell. salviæ, rutæ, ana Mj. baccar. juniper. ℥℥. caryophyllor. ℥℥. nuc. jugland. enucleat. Nò xx. cortic. citr. ℥℥. incisus grossò modò affunde vini q. s. ster per dies octo. Dosis cochlearia aliquot.

Epithema sequens cordi & epati in peste admovendum laudat Nicol. Piso *lib. 1. de febr. c. 16.* & J. Hollerus *l. de pest.*

ꝛ. aq. bugloss. Carduib. scabios. ana ℥iij. aceti rosat. ℥ij. electuar. de gemm. ℥℥ camphoræ & ossiculi cordis Cervin. ana ℥j. theriac. veter. mithridat. ana ℥j. croci Oriental. g. iij. Miscè omnia pro fomento cordis tepido cum spongiâ, vel linteolò molli, vel panò scarlatò.

Aliud minoris apparatus' describit Tullius Ducretus *de febr.* & Christoph. Wirsung.

Arſnenſib. part. 6. cap. 16. ℞. aq. acetof. Car-
duib. ana ℥ij. roſar. ℥iiij. acet. caryophyllor.
℥j. ſpec. de gemm. frig. ℥℔. croc. oriental. g. ij.
camphoræ, g. v. vin. malvatic. ℥℔.

Aliud Laz. Riverii *prax. Med. l. 17. c. 1.*

℞. aq. ſcabioſ. Carduibened. ana ℥iiij. na-
phæ, ℥ij. Conf. alchem. ℥ij. ſpec. diamarg.
frig. ℥j. croci, camphoræ, ana g. vj. f. epithe-
ma tepidè & frequenter cordis regioni ap-
plicandum. Simile V. apud Dunc. Lidde-
lium *l. 3. de febr. c. 6.* Decoctum, quò pedes,
inguina, axillæ & latera cum ſpongiis in
peſte ad meliorem ſudorem ſoventur, Isbr.
Diemerbroccius *p. 228.* tale habet:

℞. rad. angelic. gentian. ana ℥ij. fol. beto-
nic. majoran. ſcabioſ. ſcord. meliſſ. ana
Mj. centaur. minor. Carduibenedict. ana
Miſſ. flor. aneth. chamomill. melilot. ſtœ-
chad. calendul. ana Mj. baccar. laur. juni-
per. ſem. Carduibened. ana ℥j. f. decoctio
in aq. commun. addendo ſub finem pa-
rum vini albi.

Sacculum H. Capivaccius *pr. l. 6. de febr.*
cap. 37. deſcribit talem: ℞. myrrhidis, di-
ſtamn. Cretic. lign. ſaſſafras, Carduiben.
lign. aloës, zedoar. pimpinell. cortic. citr.
ana ℥ij. croc. ℥℔. galliæ moſchat. moſchi
odorat. ambr. odorat. ana g. v. M. f. culcitra
vel ſacculus regioni cordis & jecinoris ap-
plicandus, & continuò geſtandus.

Chri

Christoph. Wirkung. *part. 8. c. 15.* infusum sequens in ipsa peste mirifice extollit: ℞. rad. tormentill. valerian. pimpinell. serpentar. dictama. terr. sigillat. bol. armen. facum. aceti exsiccat. piper long. ana ℥ss. z. caryophyllor. ana ℥j. theriac. Andromach. nuc. vomic. Carduib. ana ℥j. Incisis affunde vini albi q. s. stent per 4. dies: hujus infusi dosis est Cochl. j. manè jejuno stomacho: movet sudorem potenter. Alterans & confortans potio, præsertim post sudorem in contagiõ pestilenti præscribitur talis ab eodem: ℞. sirup. de limon. ℥j. acetositat. citr. ℥ss. aq. Carduib. acetos. borrag. ana ℥j. M. pro haustu. Idem in regimine diætæ pestis tempore vino aqua Carduib. dilutõ pro consuetõ potu uti jubet. *p. 6. c. 16.*

Pro convalescentibus à peste & febribus aliis malignis præscribit idem *l. c.* sequens medicamentum: ℞. myrobalan. Chebul. Indor. rhabarbar. cinamom. Carduib. caryophyllor. ana ℥j. mastich. ℥ss. aloës, ziiij. cum f. q. sirup. de menth. in quõ maceratus sit agaricus M. & magnitudine castanæ exhibe. Sed nimia videtur aloës & mastiches quantitas.

Nicol. Piso *lib. 1. de febr. c. 16.* humores biliosos in peste correptis evacuat sequenti haustu: ℞. diaprun. solutiv. & elect. de succ. rosar. ana ℥ij. sirup. de limon. ℥ss. trochisc.

de capthur. ℥j. cum aq. Carduib. & scabios.f.
Potio.

Pilulas laxantes in peste usuales C. Wirf.
l.c. laudat tales : ℞. Mass. pil. pestilential.
Ruff. ℥iiij. agaric. trochiscat. zedoar. ange-
lic. ana ℥j. rhabarbar. ℥j. trochisc. alhan-
dal. g. v. c. f. q. aq. Carduib. f. Pilulæ, quarum
dosis est ℥j.

Apozema Catholicum purgans in peste,
Medici Bavari Annò 1606. tale præscripse-
runt : ℞. rad. cichor. gramin. acetos. tor-
mentill. ana ℥iiij. enul. campan. ℥ij. passu-
lar. mundatar. ℥i℥. herb. capillar. omnium,
bugloss. borrag. scabios. endiv. Carduib.
scord. ana M℥. flor. cordial. dictamn. Cre-
tic. ana Pj. sem. anis. fœnicul. Carduib. citr.
acetosæ, ana ℥i℥. fol. sen. f. stip. oriental. ℥ij.
in aq. fontan. ℥iiii℥. vel q. f. coquantur ad
medietat. circa finem adde agaric. ppt. rec.
oxymelle irrorat. ℥vij. epithym. oriental.
℥iiij. zedoar. zz. cinamom. ana ℥j. factâ ebul-
litione & residentiâ per noctem f. Colatura
cum expressione ad ℥i℥. quæ depuretur cum
albumine ovi, & aromatizetur cum santal.
citrin. pulverisat. ℥j. servetur pro usu
tis prius sirup. rosat. solutiv. ℥v. de succo li-
mon. ℥ij. M. f. apozema, cujus dosis est ℥i℥.
℥ij. iiii℥. vel 4.

Electuarium solutivum in peste D. J. Stein-
metzii tale est : ℞. elect. de citr. solutiv. ℥ij.
fucci

succi carduib. verben. scord. scabios. vero-
nic. ana ℥℥. Conserv. flor. tunic. violar. purp.
ana ℥j. cum s. q. spec. electuar. diaphœnic. &
sirup. cichor. c. Rhabarb. f. Electuarium, ad-
de dacryd. ritè ppt. & pulverifat. ℥℥. D. S.
Laxilatwerge. Idem author clysteribus
variis folia & semen Carduib. admiscet.

In petechialibus febribus Sennertus Car-
duumb. alvum lenientibus addit. *Vid. lib. 4.
de febr. cap. 13.* quem etiam commendat in
morbo Hungarico Nobilissimus Præses no-
ster *tractatu de scorzoner. p. 75.* ex. gr. Infun-
datur agaricus cum decoctō & aq. scorzo-
ner. vel Carduibened. Ubi crocō metallo-
rum ad vomitum conciliandum uti velis, in
aq. Carduib. infusio fieri potest.

Adr. Mynsichti Tartarus emeticus de aq.
Carduib. participat.

Aquam Carduib. vomitoriis admiscet in
peste Brunnerus *Consil. prophylact. ex. gr.*
℥. aq. Carduib. ℥ii℥. vitr. ℥ii, g. ij. sirup,
acetos. simpl. ℥vj. f. Infusio per noctem,
D. S. **Brechträncklein.**

Petrus Droetus *Consil. novô de pestil. scri-
bit.* se in Angliâ succi erysimi herbæ ℥ij. cum
s. q. aq. Carduib. ad excitandum vomitum,
exhibuisse, tantô cum successu, ut egri eodem
tempore & vomerent, & bubones exturba-
rent.

Emulsiones sudoriferas ex semine &
aquâ

aquâ Carduib. maximam partem constan-
tes vid. apud Sennert. *l. 4. de febr. cap. 13.* &
supra c. 6. Electuarium conservâ Carduiben.
exaltatum Vid. apud Senn. *l. c.* quæ medi-
camenta etiam in febre militari. exhiberi
possunt.

In morbo Hungarico Clariss. B. Tim. v.
Guldentlee *lib. 4. epist. 3.* præscribit sequen-
tem potionem sudoriferam: ℞. succo. aceto-
sell. ʒ℥. citr. ʒj. aq. Carduib. ʒi℥. diascor-
dii, ʒi. spec. de hyacinth. ʒij. sirup. de succ.
Carduib. ʒ℥. M. f. Potio, D. S. **Schweiss**
Tranc̃.

In lenticularibus febribus commendat D.
Brunnerus *Consil. 43.* potionem seq. ℞. rad.
tormentill. dictamn. alb. pimpinell. ana ʒj.
Coq. in s. q. aq. Carduib. & acetos. hujus
℞. cochl. vj. succ. carduib. cochl. ij. acet. rut.
cochl. sem. M. f. Potio, adde theriac. Venet.
ʒ℥. sumat tepidam, & sudet. Aliam potionem
sudoriferam Carduib. insignem *V. ibid.*

Magnif. D. D. Rolfincius in aquæ Car-
duib. cochlear. ij. exhibet lapides bezoor
g. v. vel theriacæ ʒj. in q. s. vin. Carduib. *metb.*
special. lib. 6. c. 7.

Remb. Dodonæus *prax. med. cap. 19.* appa-
rentibus maculis theriacam cum decoctō
Carduib. exhibet: & potiones alterantes ex
sirup. acetos. de succ. citr. aut limon. cum
aq. Carduib. cichorei & tormentillæ propi-
nat. Su-

Sudoriferam potionem Rulandus comm-
mendat talem *l. de morb. Hungar. c. 7.* ꝛ. sem.
nap. citr. ana ꝓß aq. Carduiben. acetos. ana
ꝓß. f. emulsio, adde sirup. de Carduob. ꝓv.
acetositat. citr. ꝓß. M. f. Potio. Hydroticum
antidotum ejusdem tale est : ꝛ. aq. Car-
duibenedict. nucum, ana ꝓß. salis angelic.
ꝓj. M.

Aqua petechialis Anhaltina talis est :

ꝛ. Spir. vin. ex fecibus destillati, ꝓij. rad.
Carlin. tormentill. rhapontic. scorzonen.
fraxinell. s. diptamn. alb. ana ꝓiiij. sem. Car-
duib. rutæ, ana ꝓij. carpobalsam. ꝓj. xylo-
balsam. lign. aloës, ana ꝓß. baccar. juniper.
laur. ana ꝓj. cinamom. caryophyllor. nuc.
moschat. ana ꝓvj. Pulverisata & concisa
stent in digestionem horarum 24 post adde
theriac. ꝓß. ol. juniper. ꝓij. Destillatio in-
stituatur lentò igne. Oleum supernatans
excipiatur seorsim. Utrumque servetur
usui. Datur ꝓj ij. in sirupo conveniente, jure
pulli vel aq. Cordial. præservat à febribus
continuis, ardentibus & malignis. Ante in-
termittentium febrium paroxysmos data
dimidiâ horâ impedit invasionem. V. No-
biliss. Rolinc. *method. special. l. ii. f. 2. c. ii.*

In quotidiana febris curatione præmittit
B. Tim. von Gündentlee sequentem mix-
turam præparantem : ꝛ. aq. aperitiv. ꝓij
Carduib. foenicul. ana ꝓß. sirup. ex succ.
Car

Carduib. ℥j. spir. Oligt. viij. M. S. Mixtura.
Dosis cochlear. 2. vel 3. quovis mane per tri-
dium.

In febre tertianâ intermittente celebres
sunt pilulæ Grülingii, quas *V. supra c. 6.* Ejus-
dem pulveres in hac febre usitatos passim,
folia, semen & sal Carduib. ingrediuntur.

In tertianâ prodest sequens Θ diaphore-
ticus Rolfincianus: \mathcal{R} . Θ is absinth. Cardui-
bened. ana g. vj. Centaur. minor. volat. sang.
Cerv. ana g. v. D. in chart. S. Schwitz. Saltz
Vel:

\mathcal{R} . aq. majoran. flor. pœon. ana ℥j.

extract. scord. Carduib. ana ℥j.

sirup. granator. acetositat. citr. ana ℥ss.

D. S. Schweitzeranc uff imahl. Hæc
potio etiam in malignis locum habet

Vel:

\mathcal{R} . aq. fumar. Carduibened. ana ℥ss.

spir. lign. sanct. ℥j. sirup. scorzonæ. ℥j.

D. S. Schwitz. Essent.

Ducissa quædam Wirtembergica solo
aquæ Carduib. usu, manè & vesperi per tri-
dium repetitio multos curavit, referente
Georgio Rostio *pract. Med.*

Insignis haustus Grülingii, *l. s. part. 2.* hic
est:

\mathcal{R} . extract. Carduibened. centaur. minor.

ana ℥j.

C. C. ust. pp. Θ is absinth. ana ℥ss.

sirup.

sirop. de Carduob. ℥j. aq. Carduib. ℥ij.
M. f. haustus. Ut & seq.

℞. aq. Carduib. acetos. veronic. ana ʒvj.
sem. Carduiben. ʒj. nap. ʒβ. f. Emulsio,
adde sirop. Carduib. ℥j. f. haustus.

Febres tertianas nothas, ut & quartanas
aqua febrifuga Mynsichti sine dubiō extir-
pare fertur. Dos. ℥ij. & ultra. *Vid. arm. Med.*
Chim. sect. 19.

Dunc. Liddelius *l. 2. de febr. c. 6.* in ejusmo-
di febribus diuturnis, quando coctionis signa
apparent, sudorem movet, & putredinem
tollit seq. potione:

℞. fol. Carduib. Miß. centaur. min. Mß.
rad. asar. ʒβ. Coq. in aq. f. q. additō sub
finem vini albi modicō. Colaturæ ma-
ne detur haustus, & sudor in lecto pro-
vocetur.

Species febrifugæ & pulvis febrilis Myn-
sichti supra citat. Sali Carduibened. qui u-
tramque compositionem exornat, multa
debent.

Potio febrifuga, quam ex Laz. Riveriō ci-
tat Th. Willisius *tract. de febr. c. 17.* constat
ex aq. Carduib. cum oleō sulphuris & sale
absinthii. Hæc paroxysmum febrilem præ-
cavendo arcet, & diaphoresin facilius pro-
curat.

In syncopalibus febribus Duncanus Lid-
delius *l. 2. de febr.* ægros roborat sequenti
potio-

potione : R̄. sirup. de cinamom. ℥i℥. de
cort. citr. de pom. dulc. ana ℥vj. aq. roris-
marin. meliss. Carduib. ana ℥ij. cinamom. ℥℥.

In febribus putridis & pleuriticis Car-
duusb. omne absolvit punctum.

In quartanâ commendat Tragus deco-
ctum Carduib. cum vinô factum & sæpius
haustum : cui calculum addit Matthiolus,
scribens : Sanantur hâc herbâ quartanâ la-
borantes, aut aliis febribus detenti, quarum
accessiones cum frigore adveniunt. Id enim
præstatur haustô ejus decoctô, aut stillatitiâ
aquâ, aut pulveris drachmâ potâ, vel cum
pane vino intinctô sumptâ. quod confirmat
Tabernæmontan. *l. c.* Dunc. Liddel. *l. 2. de*
febr. Gr. Horst. l. 1. f. 6. de plant. Aug. c. 12. H.
Brunsvvicenl. l. 2. c. 3. Wirkung Arzneyb.
part. 6. cap. 10.

B. Carrichter *herbar. p. 163.* contra quar-
tanam commendat sequens decoctum :
R̄. fol. Carduib. M̄℥. origan. asar. ana Mj.
nepeth. M̄℥. Coq. in s. q. vin. generos. f. Po-
tio assiduè repetenda.

Nobilissimus Præses noster feliciter in
quartanâ usus est extracti Carduib. cum
flor. * & ⊖. absinth. in sirup. Carduib. Vi-
de eruditam ejus hieram picram *p. 145.*

Arcanum Carduibenedicti, cujus dosis
g. v. vj. viij. Item Sal Carduib. in spiritu salis
nitri solutus, & iterum in Crystallos reda-

Stus, cujus dosis est ℥j. valdè commendatur
in quartanâ ab Hartmanno *pr. Chim. p. m. 29.*

Adr. Mynsichtus *sect. 1. arm. med. Chim.*
alumen sanguine Draconis tinctum & in
aquâ Carduib. solutum, laudat in quartanâ.
Dosis ℥℥. ℥j.

Antonius de Grad. *de febr. c. 16.* in quar-
tanâ nothâ præscribit sequentem sirupum:

℞. rad. fœnicul. petroselin. brusç. asparag.
ana Mj. fumiteri. scolopendr. cichor.
magrimon. adianthi, cortic. median. fra-
xin. tamarisc. cappar. scabios. lapath. a-
cut. eupator. calaminth. hortens. hyssop.
ana M℥. flor. tamarisc. ℥℥. cass. lign.
ammeos, anisi, Carduib. asari, sem. apii,
baccar. juniper. ana ℥℥. sem. 4. frig. ma-
jor. ana ℥ij. stœchad. utriusque, ana ℥℥.
spic. nard. ℥j. mellis seyllitic. ℥i℥. aceti
albi. q. v. sacchar. q. s. Coq. in sirup. cujus
dosis est ℥ij. cum brodio cicerum.

D. Philippus Müllerus *in myst. med. Chimic.*
p. 150. in quartanâ sequens decoctum pro-
bat:

℞. rad. acor. acetos. lupul. borrag. scolo-
pendr. fol. chamædr. agrimon. absinth.
ana Mj. marrub. Carduib. matrilsilv. ana
M℥. adde vini q. l. & coque ad consum-
ptionem duarum partium. Probatum.
Omnes alias febres, quôcunque veniant
nomine, decoctum Carduibenedicti, horæ
quæ

quadrante ante paroxysmum sumptum curare scribit Lonicerus, *berbar. part. 2. c. 25.*
 Vel ingruente febrili paroxysmô sumantur
 aq. Carduib. ℥iiij. Christ. Wirlung. *part. 6. c. 3.* ⊖ Carduib. eximium est febrifugum. H. Petrus *diff. barm. 50.*

In variolis & morbillis Carduus sanctus, & medicamenta ex ipso parata omnia maximi sunt momenti,

In expellendis variolis & morbillis laudat Grülingius *lib. 5. med. pract. part. 3.* emulsum sequens:

℞. sem. nap. ℥j. Carduibened. ℥j.
 aq. veronic. fumar. Carduibened. ana ℥j.
 f. Emulsum, cui adde

C.C. ust. ppt. ℥℞. spir. è bacc. sambuc. gt. iij. f. Potio, aliquoties repetenda. Similem habet Sennert. *l. de febr. 4. c. 12.*

Hauftus expellenseiusdem Grülingii:

℞. sem. Carduiben. ℥ij. aquileg. citr. ana ℥j. Contundantur probè & infundantur in aq. fumar. per horas 24. Colaturæ adde vini albi ℥℞.

spir. ☿ri ℥℞. ⊖ is gt. ij.
 Tartar. alb. Vitriol. g. iij.
 spir. sambuc. gt. v.
 sirup. de limon.
 acetos. citr. ana ℥℞.

M. f. Hauftus, Potionem à variolis &

○ 3

mor-

morbillis præservantem Idem habet talem
locò citatò:

℞. sirup. acetositat. citr. de succo Cardui-
benedict. borragin. ana ℥ij.

aq. acetos. Carduib. borragin. ana ℥iiij.

M. D. in fictil. S. Præservier/Tranf.

Nobilissimus D. D. G. Rolincius ad expul-
sionem variolarum & morbillorum sequen-
tem emulsionem commendat:

℞. sem. napi ℥ij. aquileg. ℥ij. citri,

Carduibenedict. ana ℥ij.

aq. Carduib. scabios. scorzoner. ana ℥iv.

f. Emulsio, Colaturæ per linteum factæ
adde ℥nii diaphoretic. ℥ss. C. C. ust. ppt.
℥j. spec. liberant. ℥j. D. in fict. S. Treib/
milch.

Decoctum expellens in variolis & petechiis
expertissimum, semine Carduibenedicti in-
signitum Oberndorfferi citat Nobilissimus
Præses noster in tractatu de scorzoner. p. 44.

Julebus in expulsionis conatu multum
conferens Lazari Riverii *pr. Med. l. 17. c. 2.*
talis est:

℞. rad. scenicul. acetosæ, ana ℥j.

rasur. C. C. ℥ss.

fol. scabios. scord hyperic. ana Mj.

ficuun pingv. Par. iij. gumm. laccæ, ℥iiij.

sem. napi, Carduibenedict, ana ℥ij.

lent. excorticat. ℥ss.

gumm. tragacanth. ℥ij. Coque ad ℥ss.

Co-

Colaturæ ℞. ℥iij. sirup. de limonib. ℥j. M. f.
Julebus, de quo bis aut ter quotidie ali-
quid exhibeatur.

Pulvis expulsiuus Clariss. B. Tim. von
Göldenlee *lib. 4. epist. 16. p. 317.* talis est:

℞. sem. aquileg. nasturt. ana ℥ij. aceto-
sæ, napi, ana ℥iij. citr. ℥j. Carduiben. ℥j. di-
stamn. ℥iij. tormentill. terr. sigillat. ana ℥j.
C. C. absque igne calcinat. ℥i℞. M. f. Pulvis.
Ibidem Vide aquam expellentem cum Car-
duob. maximarum virium.

Decoctum ficuum Mynsichti *armament.*
Med. Chimic. f. 25. semine Carduibenedicti
insigne tutô & absque ullo periculo tam-
variolas, quam morbillos expellit, eorum-
que malitiam compescit. Dos. Cochl. j. ij.

Theriaca febrilis Mynsichti Catholica
arm. Med. Chim. f. 13. omnibus febribus, ut
& ipsi pesti accommodata est: hanc Con-
serva Carduibenedicti non parum illustrat.
Vehiculum hujus est aq. Carduib.

In erysipelate, quod ut plurimum cum
horrore febrili affligit, Sennert. *lib. pract. 3.*
part. 5. f. 2. c. 7. roob sambuci cum aqua

Carduibenedicti feliciter ex-
hibet,